

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petiti vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane petiti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Obljube brez dejani.

Glasovi o miru, ki so jih razširjali listi že večkrat o tem ali onem taboru vojujočih se skupin, so utihnili. Naravno je, da morajo za vsak korak ali dogodek v tej vojni dozoreti pogoji in dokler ni teh, je tudi vprašanje o sklepanju miru tuja uganjka. Dogodki na bojiščih niso še toliko dozoreli, da bi bila ena stran izgubila vsako nado na končni uspeh.

Posebnih novic tudi ni z bojišč, armade počivajo; a to je le tišina pred viharjem. Armade si stoje nasproti v svojih pozicijah in kritjih. Vsaka se pripravlja po svoje na trenutek, ki menda ni več daleč, in ki naj, kakor vse kaže, dovede do odločitve.

Nevtralci pa opazujejo celotni vojni ples, in prisiljeni ali ne k nevtralnosti, si obetajo kar največ dobička od nje. Sicer je krvava ironija, če govori ruski minister Sazonov, da je ententa zelo zadovoljna z nevtralnostjo držav, posebno Grške. Gotovo! Če se komu zamaši usta, da ne more ne govoriti in nos, da ne dihati, ni čuda, če ostane »dobrohotno nevtralen«.

Oborožujejo se na vseh koncih in krajih in podžigajo se sami sebe z mnogobetajočimi obljubami in zagotovilom v neizogibno zmago, opravičujoč in sklicujoč se vedno na »sveto, pravično stvar« malih narodov.

Rusija — obetajoč vbodoče vsem slojem skrajno »pravičnost in ugodnost« — podkreplja svoje ravnanje z naravno pravico do Dardanel, kojih posest ji pristojajo baje kar od pamtiveka. Seveda, danes prihajajo iz Rusije povsem drugačni glasovi. Zadnjega zasedanja ruske dume se je udeležil tudi car; torej mora presti Rusiji zelo trda odznotraj in odzunaj, da se je sam car ponižal v dumo, kar ni njegova navada. In Sazonov govor v dumi! Med splošnim hvalisanjem in olepšavanjem je priznal dosedanji popolni neuspeh na bojišču. To je znano ruskemu narodu, vsled

tega se ga je oprijela neka nezadovoljnost in opažajo se prav jasno stremjenja, ki hočejo prisiliti Rusijo h koncu vojne. Naravno je, da ljudstvo želi zopet normalnih razmer; posebno delavski sloji hrepene po skorajšnjem miru.

Francija je kuhala obenem z izrabljanjem gesla »bratstvo in enakost« natihem že mnogo let k ognju pristavljeno »panado«: revanžo izza leta —71. Vojna do skrajnosti! je parola tudi Francije. Niti mir, niti premirje, niti posredovanje, pa naj bo karkoli in kdorkoli.

Anglija se dela kot rojena za svobodenje malih in zatiranih narodov, ki jim hoče pripraviti solnčno življenje. Govori o »izzvanem in neopravičljivem zločinu« in o potrebnih garancijah za vse narode proti napadom od kake države. »S ponosnim hvaležnim zaupanjem« gleda na »srčnost, vztrajnost in pomočna sredstva mornarice in vojske«, ki da dosežeta skupni cilj!

In seveda Italija tudi. Ona pravi, da ne pozna egoizma, njej je le za končno odrešenje »njenih« ljudi, kojim da se je godila vedno vnebovpijoča krivica. — V italijanskih listih se zadnji čas veliko piše o novi ofenzivi. Že mogoče. V začetku t. m. se je otvoril zopet italijanski državni zbor in Cadorna mora imeti zmago v žepu, da jo pokaže poslancem. Tudi za lansko decembersko zasedanje je hotel Cadorna priboriti Gorico. Sedaj je previdnejši in ne pove, kaj bo cilj njegove ofenzive.

Lepe besede, samo dejanj nič. Vse govori in obeta. V koliko jim bodo njih podžiganja in podpihovanja koristila, bo pokazala prihodnost.

Silno so napete torej strune vojne furijske, če so besede, ki jih čitamo po listih, resnično prepričanje entente. Velik račun se bo likvidiral spomladi na bojiščih, in tedaj bo pokazala zopet resnica, da so obljube entente le obljube močne gospodarice, ne pa lastna volja in moč, na katero bi se morale zanašati zlasti male države.

Omalovaževanje varnostnih predpisov proti ne-zgodam v rudnikih.

Neštetokrat je delavsko časopisje že grajalo nedostatnost raznih varnostnih naprav vobče, zlasti pa v rudnikih. Večinoma je našlo gluha ušesa. Da pa varnostne naprave v raznih rudnikih niso popolnoma v skladu z obstoječimi predpisi, o tem nam dokazuje odredba c. kr. revirne oblasti v Toplicah na Češkem, ki je pri sestavi nezgodne statistike dognala, da v varnostnih napravah v rudnikih obstojajo razmere, ki nasprotujejo predpisom. Da je oblast sama nastopila proti tem nedostatom, dokazuje, da so rudarji večkrat izpostavljeni veliki nevarnosti. Odredba, ki jo je izdala rudniška oblast za ta okraj, se glasi sledeče:

»Nezgode pri prevozu premoga so se zelo pomnožile.

Pomanjkljive varnostne naprave niso redke.

Predpisane varnostne naprave so zelo pomanjkljive.

Novo sprejeti delavci so premalo poučeni o predpisih in nevarnostih.

Mnogo nezgod bi se dalo pravočasno preprečiti, če bi obratni vodje poskrbeli, da bi se predpisane varnostne odredbe izvršile.«

Rudniška oblast v Toplicah pa je tej konstataciji dodala pod št. 9514, dne 12. decembra 1915 še naslednji dodatek:

»V zadnjem času so se nezgode, zlasti pri strežbi žičnika (Seilbahn) ter pri ročnem prevažanju premoga, nenavadno pomnožile. Vzrok teh nezgod je iskati ne glede na nezadostne varnostne naprave v tem, da so za to delo določeni delavci o preteči nevarnosti nezadostno poučeni. Vsled nastalih razmer je sicer težko določiti za tako delo sposobnih ljudi, vendar pa bi se nezgode lahko omejile, če bi obratni vodje poskrbeli, da se predpisi (št. 4762/II.) izvršujejo. Zato opozarja rudniška oblast, da se imajo ti predpisi izpolnjevati, sicer se bo uvedlo proti takim

LISTEK.

Pred in po 100 letih.

Pred ravno 100 leti je prinesla »Wiener-Zeitung« naslednje obvestilo: Trgovska ladja iz Sv. Helene prinaša poročilo, da je Bonaparte z njegovim spremstvom došel v svojo hišo, Longwood imenovano, na središču omenjenega otoka. Napoleon je s stavbo in opremo zelo zadovoljen. Je popolnoma zdrav in ne kaže nikake pobitosti radi svoje usode. — Glede prevozne pripoveduje Jones Tyder, ranocelnik angleške mornarice: Ko smo se peljali čez Kanal, je bil Bonaparte s spremstvom na krovu; ko je zagledal vrhove predgorja Hogue in smo se za vedno oddaljili od francoskega obrežja, je iztegnil roko proti Franciji in z drhtečim glasom spregovoril: »Zdravstvuj, dežela junakov! Nekaj izdajalcev manj, in veliki narod bo zopet

gospodar sveta!« V novembru je Bonaparte priredil na otoku Sv. Helene slavnost, ki je obstojala iz pojedine, koncerta in neke veselice. Madama Bertrand je igrala na glasovirju, gospa pl. Montholon je pojoč spremljala s harfo, gospodična Zofija je pa pela neko italijansko arijo. Generali, komornik ter trije angleški generali in jaz smo plesali z damami. Bonaparte ni v svoji samotni brezdelen. Vstane s solnčnim vzhodom, bavi se do zajutрка z matematiko, zaposli se nato z neko politično spomenico, obeduje ob 2. uri, podvzame daljši sprehod, po povratku drži pouk gospodični Zofiji v italijanščini, večerja ob 9. uri in zaključi dan s kako igro.

Tako pred sto leti.

Letos imajo nekateri naših slučajnih ujetnikov, ki so jih Srbi potom italijanskih in francoskih ladij odpravili še pred zasedenjem naših čet srbskega ozemlja na omenjeni otok, priliko videti oni znameniti zgodovinski kraj, kjer se je Napo-

leon po padcu svoje slave moral pokoriti vsled hvaležnosti svojih ljubljanih Francozov... Sit transit gloria mundi — 1821. leta! Truplo Napoleonovo je bilo prepeljano v Pariz leta 1840.

Otok ima 123 kvadratnih kilometrov z nad 4000 prebivalci; obkroža ga tudi nad 4000 metrov globoko morje. Teren je vulkanične tvarine. Nekdaj bogato gozdovje je sedaj povečini že izsekano. Na 600 metrov visoki planoti Longwood v središču otoka je stala ona priprosta Napoleonova hiša, ki je bila prepeljana kot darilo kraljici Viktoriji v Pariz leta 1857. Prvotno prebivalstvo izginja vsled izseljevanja. Neznatno je poljedelstvo, znatnejša pa živinoreja ter usnje in kože tvorita glavni promet.

Ta zgodovinsko važen kraj pri nas med širšim slojem dosedaj pač ni bil poznat, tako pa bo tudi ta točka z današnjimi dnevi in po toliko letih zopet oživljena tudi med slovenskim ljudstvom.

prestopkom kazensko postopanje. Nadalje smatra oblast za potrebno povdarjati, da se mladoletni delavci in delavke za težka in naporna dela ne smejo porabljeni brez oblastvenega dovoljenja.»

Umevno je, da si bodo rudarji ta oblastveni ukrep dobro ohranili v spominu, čeravno je določen le za en revirni okraj. Ni namreč prvič, da je morala nastopiti rudniška oblast v obrambo delavskega varstvenega zakona. Vojna teh zakonov ni odpravila, kar dokazuje tudi opisana odredba; novi nezgodno-zavarovalni zakon je mnogo pripomogel. Z statističnimi podatki o nezgodah je oblast dobila večji vpogled v množične nezgode, ki so pokazale, da se mora za varstvo delavskih zakonov še mnogo več narediti, nego se je doslej. Mi se ne bomo spuščali v podrobno razpravo tega oblastvenega ukrepa, ker nam dokazuje, da so se ti nedostatki odkrili povodom nezgodnih podatkov.

Rudarji posameznih rudnikov pa gotovo ne bodo čakali, da se vsled protipostavnih nedostatkov pripete nove nezgode. V interesu njih samih je, da ti nedostatki ne ostanejo prikriti, temveč, da se jih odpravi. Lastniki rudnikov gotovo ne čutijo nujne potrebe po zadostnih varnostnih napravah, ker niso nikdar osebno izpostavljeni takim nezgodam. Če oblast v tem slučaju zahteva izpolnjevanje zakonov, tedaj pomenijo varnostne naprave za rudarje še vse kaj drugega. Saj je vsled mnogih nevarnosti, v katerih se rudarji nahajajo vsak dan, oblastvenim organom sploh nemogoče vršiti potrebno nadzorstvo, kakor jo predpisuje zakon. Če bi se zgoraj omenjena odredba izpolnjevala v polnem obsegu od strani obratnih vodij, tedaj bi se nezgode gotovo zmanjšale. Pa tudi na rudarjih samih je ležeče, kako se izpolnjujejo postavni predpisi.

V mnogih slučajih se kakšnemu nedostatku ne pripisuje potrebne važnosti. Ko se je nezgoda že pripetila, je prepozno se sklicevati na to ali ono. Poskrbeti je treba, da dobi vsak rudar od predpostavljenih potrebnih pouk, nedostatki v varnostnih napravah pa naj se skušajo takoj odpraviti. Opisan ukrep rudarske oblasti v Toplicah vam daje dovolj gradiva za premišljevanje. Rudarji premišlujte o njem!

Svetovna vojna.

Ententa torej napoveduje spomladi ofenzivo na vseh bojiščih. Rusi prično z ofenzivo v Galiciji in na Poljskem. Italija na alpski bojni črti, in na Balkanu se tudi pripravljajo na ofenzivo. Tako pričakujemo v teku tega meseca velikih dogodkov na vseh bojiščih.

Italija je v škripcih; rada bi napovedala vojno Nemčiji, a se ne upa. Parlament je sklican in ta mora vedeti, zakaj Italija ne napove Nemčiji vojne, mora vedeti kakšni so ti dvoumni odnosi Italije in Nemčije, da ne bodo ovirale v političnem in vojaškem vodstvu vojne. Italija nima notranje organizacije, vsled česar se je bati najhujšega. Država daje družinam vojakov samo neznatne podpore, ki pa se že znižuje vsled draginje. In kaj bo odgovoril Salandra na vse to? — Ministrski svet zboruje skoro v permanenci. Posvetuje se o dogodkih v Albaniji in pri Verdunu kakor tudi o boljši razdelitvi italijanske armade. Sonino je izjavil glede Drača, da so ga Italijani zasedli samo mimogrede; da se ga izprazni, je bila že davno sklenjena stvar. — Italija je pričela z vso vnmom utrjevati Valono, ker je v strahu, da avstrijci nadaljujejo pohod v Valono. — Z

bojišč ni posebnih novic. Na soški fronti je postalo živahnije. Tudi na koroški meji so se topniški boji razširili. Proti Doberdobski visoki planoti in proti goriškemu mostišču so Italijani zagnali močan ogenj topov.

Tudi na Balkanu nimajo sreče Italijani. Drač so zasedle avstrijske čete, v katerem so gospodovali Italijani le kratek čas. 27. februarja zjutraj so avstrijske čete vkorakale v goreče mesto. Plen v Draču znaša do danes 23 topov, 10.000 pušk, mnogo streljiva, velike zaloge prateža in 17 jadrnic in parnikov.

Ententa se poslužuje vseh sredstev, da bi spravila Grško na svojo stran. Sedaj baje namerava zasedi vse železniške proge, ki peljejo v srednje Grško. V Solunu bo izkrcala ententa še 100.000 mož, tako da bo štela ententna armada pred Solunom 400.000 mož. Sicer pravi Grška, da ostane nevtralna in da svoje politike ne spremeni za nobeno ceno. Z druge strani pa poročajo, da svoje vojaške priprave nadaljuje. Vsi Grki živeči v Londonu so bili poklicani domov pod orožje.

Tudi Črna gora se je zamerila ententi. »Ruskoje Slovo« javlja, da ste sklenili Anglija in Rusija, da Črne gore ni več smatrati za zaveznico entente in da kralj Nikita ni oficijelni gost Francoske.

Francosko časopisje se živahno peča z dogodki v Rumuniji ter izraža mnenje, da se bo Rumunija skoraj odločila. V Bukarešti razvijajo rusofilski krogi zlasti po padcu Erzeruma novo živahno agitacijo. Kralj Ferdinand je sprejel ruskega poslanca v posebni avdienci. Nekateri francoski listi vedo povedati, da je rumunska vlada že izjavila, da se bo gotovo pridružila ententi.

»Balkanska pošta« pa javlja iz Bukarešta, da Bratianu znova poudarja, da Rumunija sedaj nikakor ne namerava intervenirati. Pozneje se bo pridružila oni straniki, ki ji bo nudila več koristi. Kakor vse kaže se bodo spomladi odigrali veliki dogodki tudi za Rumunijo.

V ruski dumi je prišlo med vlado in dumo do velikega konflikta. Opozicija je namreč napovedala odkrito boj, ker je vlada sklenila, da vzdrži v važnih vprašanjih notranje politike staro stališče. Skoro gotovo bo vlada dumo razpustila. — Na bojiščih nič posebnega. Položaj neizpremenjen. Ob besarabski fronti je vojno delovanje ustavljeno. Tu intam se čuje topovsko grmenje. Enako na fronti v Galiciji in Bukovini.

Na kavkaški fronti nobenih posebnih dogodkov. — Iz Bukarešta poročajo: Čete generala Belutuova se bore 25 kilometrov zapadno od Erzeruma v smeri na Trapezunt s turško armado. Rusi si zelo prizadevajo priti do obali Črnega morja. Rusko čnomorsko vojno brodovje je neprestano pri delu. Turki pričakujejo na črti Trapezunt-Ersinghan Djarbeka se razvijajoče boje z vsem zaupanjem.

Francosko bojišče. Ljuta bitka pri Verdunu se razvija še nadalje ugodno za Nemce. Na severni fronti so nemške čete obdržale črto Bras-Douaumont kljub številnim protinapadom v gostih masah in kljub silnim artiljerijskim pripravam. Nemci so izboljšali svoje pozicije poleg tega z zavzetjem male oklopne utrdbe severozapadno od vasi Douaumont, ki je pri zadnjih bojih zelo ovirala prosto gibanje. Proti vzhodni fronti Verduna so Nemci napredovali približno 7 do 8 kilometrov ter pošljejo sedaj lahko v boj več težke artiljerije. Na drugi utrani pa so Francozi prisiljeni, pošiljati v Verdun velik del onih

svojih rezerv, ki so bile določene za pomladansko ofenzivo na drugih mestih. Nikakor se pa ne more že danes reči, da stoji bitka pri Verdunu direktno ali indirektno v zvezi z nameravanimi odločitvami. — Nemške čete so ugrabile pri svojih nevzdržnih navalih skoro 17.000 Francozov, 87 topov, 86 strojnih pušk in veliko vojnega materijala. — Bitka za Verdun je bila najbolj krvava bitka svetovne zgodovine.

Domači pregled.

Delavci in delodajalci. Izšla je cesarska naredba, ki ima namen gotovim skupinam v vojaško službo vpoklicanih delavcev zagotoviti, da se povrnejo zopet v njihove prejšnje službe. To pravico imajo le tisti delavci, oziroma delojemalci, ki so bili dne 25. julija 1914 že en mesec v dotičnem podjetju nastavljeni. V času vojaškega službovanja se jim ne more služba odpovedati. Po končani vojaški službi morajo tekom 14 dni nastopiti svojo službo. Poleg te glavne določbe obsega naredba še več postranskih.

Popis goveje živine in prašičev. Da se dobi jasen pregled, koliko je živine in prašičev v deželi, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko odredila popis živine po stanju z dne 6. marca 1916. Ta posel bodo v Ljubljani izvršile tri komisije. Na Barju, to je v Črni vasi, na Ilovici in Hauptmanci ter Karolinski zemlji (od št. 24 dalje) kakor tudi v Spodnji Šiški se bo popisovalo od hiše do hiše. V pravem mestu s predmestji, dalje z Dolenjsko cesto ter Hradeckega vasjo pa se bo popis vršil dne 6. in 7. marca vselej od 8. zjutraj do 2. ure popoldne v mestni posvetovalnici na magistratu. Lastniki živine in prašičev se torej pozivljejo, da pridejo naznaniti svojo živino navedena dneva na magistrat, oni z Barja in Spodnje Šiške pa naj jo popišejo, kadar pride komisija v hišo. Kdor bi kaj zamolčal ali napačno napovedal, bo v smislu obstoječih predpisov kaznovan.

Draginjske doklade dobe deželni uradniki in uslužbenci, in sicer tako kakor meseca decembra leta 1915. Tudi užitijski uslužbenci in cestarji dobe popolne draginjske doklade. Dalje dobe draginjske doklade ljudsko-šolski in meščanski učitelji v enaki izmeri kakor meseca oktobra leta 1915. Tako namreč je sklenil deželni odbor. — Vsak dobi kakšno doklado, samo delavca se nihče ne spomni.

Cene koruzni moki. C. kr. deželna vlada je določila za prodajo koruznih mlinskih izdelkov naslednje prodajne cene: za koruzni zdrob 76 vin., za koruzno moko 48 vin., za koruzno oblodo 48 vin.

Umrli je v Ljubljani Maks Kandolini v starosti 64 let. Bil je eden izmed najstarejših tržaških sodrugov.

Kruh iz vojne prodajalne je zelo okusen, samo priporoča se, da se bolj pazi na snažnost, da ne bo človek ugriznil v črva ali trsko, kakor se je to že večkrat pripetilo. Moka naj se pred uporabo presejeje.

Trgovine smejo biti odprte ob nedeljah in praznikih samo od 8.—11. ure popoldne. Tako namreč razglša deželna vlada za Kranjsko. Kdor se ne bo držal tega, bo kaznovan.

Draginjsko doklado dobe uslužbenci južne železnice v enaki meri, kakršno je dovolila državna železnica svojim uslužbencem.

Z Opčine. Železniški uslužbenci na Opčini se bridko pritožujejo nad razmerami, ki vladajo na tej postaji. Zeleti je, da se razmere zboljšajo, kajti s takim postopanjem se pač ne zbuja pri uslužbencih veselja do dela.

Z okna je skočila v nedeljo zjutraj v

Mostah pri Ljubljani Jožefa Teran, 26 let stara služkinja pri ravnatelju kemične tovarne v Mostah. Zlomila si je desno nogo ter se težko poškodovala čeljusti. Prepeljali so jo v deželno bolnico.

Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu razpisuje mesto uradnika oziroma praktikanta. Potrebno je znanje popolnega knjigovodstva in računstva. Avstrijsko državljanstvo. Starost ne nad 40 let. Prošnje je vlagati na »Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu« do 15. marca t. l.

Samomor ali umor? Dne 20. pret. m. je neka posestnica blizu Celja na stran od ceste našla moško truplo. Dognalo se je, da ima truplo v obrazu rano od strela. Mož je bil kakih 40 do 45 let star in kmečko oblečen. Dolej se še ne ve, ali se je zgodil samomor ali umor.

Pomanjkanje tobaka. Glavni ravnatelj avstrijske tobačne režije je pred kratkim opozoril, da bomo v bližnji bodočnosti lahko krili pomanjkanje tobaka iz Rumunije in Bulgarije. Sedaj se poroča, da se bo razdelilo med zavezniški državi 12 milijonov kilogramov bulgarskega tobaka. V Nemčijo so že pripeljali 55.000 kg tega tobaka. O rumunskem tobaku pa še ni ničesar znanega.

Predpisi o vojaških taksah. Na Dunaju so sklenili peticijo, s katero zahtevajo, naj se spremene predpisi o vojaških taksah. Ti predpisi so res nevzdržljivi. Tako n. pr. morajo stariši plačati takso za svojega sina, ki služi na fronti ali je v vojnem ujetništvu in črnovojniki, ki so mesece ali celo leta služili pred sovražnikom, morajo po svojem odpustu iz vojaške službe zopet plačevati vojaško takso.

Tobačni delavci pri finančnem ministru. Deputacija tobačnih delavcev se je oglasila pod vodstvom poslanca Glöckla pri finančnem ministru Lethu ter intervenirala, da naj bi dobili tudi neoženjeni tobačni delavci, nadalje oni, ki nimajo otrok in penzionisti draginjske doklade. Minister je obljubil, da bodo dosedaj nepoštevani aktivni delavci in delavke dobili doklade, penzionisti pa ne.

Društvo državnih pomožnih slug je izročilo ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu spomenico, v kateri prosi vlado: 1. da naj bi se polovični prejemki izplačali onim pomožnim slugam, ki se nahajajo v vojaški službi; 2. da bi se pomožni slugi po 12letnem službovanju definitivno nastavili; 3. da bi se jim izplačevali prejemki tudi v času bolezni.

Vporaba ujetih Rusov za poljska dela. Vojno ministrstvo je izdalo nove odredbe glede vporabe ruskih ujetnikov za poljska dela, ki stopijo v veljavo s 1. marcem. Te odredbe so strankam na razpolago pri okrajnih glavarstvih.

Vpoklic učiteljev pod orožje. Kakor razglašajo na Moravskem, morajo učitelji-vojaki, ki se nahajajo radi pouka začasno na dopustu, v najkrajšem času zopet pod orožje.

Pozor na razglednice! Razširjenje razglednic in takozvanih umetniških kart s samoruskim napisom se v zmislu § 7. lit. a, zakona z dne 5. maja 1865, drž. zak. št. 66, oziroma na podlagi celokupnega ministrstva naredbe z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 158, ustavlja. Prestopki te odredbe se bodo kaznovali z globo do 2000 kron, oziroma do šestih mesecev zapora.

Ljudje, ki imajo 38 poklicev. V ogrski državni zbornici je poslanec Polonyi odkrival kaj zanimive stvari. Na Ogrskem je poslanec, ki je med vojno napravil za 18 milijonov »kšefta«. V avstrijski »Bodenkredit-Anstalt« ima 20 članov ravnateljstva 800.000 K letnih tantiem, 15 članov ogrske trgovske banke vleče na leto 825.000 K, tedaj en človek 55.000 K. Toda

vsi ti ravnatelji ne vlečejo samo pri eni banki. Hegediüs ima šest poklicev, a zraven je še član ravnateljstva pri 18 bankah; ima tedaj pravzaprav 24 poklicev. Znani Leon Lanczy se loči od prejšnjega v tem, da je predsednik 10 bank, a ima vseh poklicev 24; vse pa zmaši Franjo Szekely, ki je ravnatelj ali član ravnateljstva pri 31 denarnih zavodih in je navrh še borzni svetnik. Najvišji pa je Filip Weisz, ki načeljuje 38 denarnim zavodom. In ti gospodje so tudi vojne službe oproščeni.

Sladkor se zopet podražil. Ogrska vlada je z veljavnostjo od 1. marca povišala ceno sladkorja za 14 kron pri meter-skem stotu.

Za pustno nedeljo 5. marca, za pustni ponedeljek 6. marca in za pustni torek 7. marca je preskrbel »Kino Central« v deželnem gledališču ljubljancanom za izborna razvedrila. Že ob pol 11. uri dopoldne v nedeljo prične s predstavami izvrstne burke »Robert in Bertram« ali »Veseli vagabundi«. Videti to burko je poseben užitek, ker v njej sodelujejo najslavnejši komiki Bonn, Burg itd., katerih sicer v naših malih razmerah v Ljubljani ne moremo videti, Velezanimiva bo tudi točka: »Obisk bolgarskega cara v avstrijskem glavnem stanu«.

Kot prijatelj v hudih dneh in ob britkih urah bolečin služi vedno Fellerjev zanesljivi, bolečine hladeči fluid iz rastlinskih esence z znamko »Elsa-fluid«. Mnogo zdravnikov ga priporoča, nad stotisoč zahvalnih pisem ga hvali kot zanesljivo domače sredstvo. Kar vsi hvalijo, ki so rabili, bo tudi vam prijalo. 12 steklenic pošlje franco za le 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško.) V nobeni hiši bi ga ne smelo manjkati, zakaj večkrat je prav dobro, če je »Elsa-fluid«, to dobro domače zdravilo, pri rokah. Fellerjeve rabarbarne odvajalne kroglice z znamko »Elsa« 6 školjke 4 K 40 vin. (ff)

Svetovni pregled.

V Belgrad se vračajo zopet normalne razmere. Dokaz temu je, da so zdaj otvorili zopet prvo ljudsko šolo v Belgradu. Vpisalo se je 3000 otrok.

Solun obljubljen Srbiji. Angleški poslanik v Bukarešti je izjavil, da dobi Solun Srbija, obljubila ga ji je ententa.

Eksplozija v Torontu. Vsled eksplozije je zgorelo vse poslopje ameriškega kluba v Torontu. Bilo je najbrže zažgano.

V Milanu so zaprli sedem bank radi nerednosti povodom vojnega posojila.

Velik požar, ki je bil nastal v pristanišču v Genovi, se je razširil tudi na neko angleško in italijansko ladjo. Dve osebi, ki sta osumljeni požiga, so aretirali.

Kaj zahteva rumunska opozicija od entente. Bukareški dopisnik »Kölnische Ztg.« poroča: Obisk bulgarskega cara v Nemčiji in Avstriji je rumunske vojne hujšakače zabol v dno srca. Značilno je za te kroge, da so stavili te zahteve, če naj Rumunija nastopi na strani entente: ententa mora obdržati Solun, osvoboditi Srbijo in Črnogoro, zasesti Galicijo in Bukovino, odločilno zmagati v Karpatih in vzeti Carigrad.

Pomanjkanje papirja na Francoskem. »Berlingske Tidende« poroča iz Pariza: Vsled pomanjkanja papirja so se časopisi »Matin«, »Journal«, »Petit Journal« in »Petit Parisien« medseboj dogovorili, da bodo pet dni v tednu izhajali le na štirih straneh.

Prvi srbski prašiči na Nemškem. Nedavno je došlo prvih 1700 prašičev iz Srbije v Draždane v Nemčiji. Živali bi bile morale priti v Hamburg, pa so bile vsled vojnje toliko onemogle, da so jih morali takoj zaklati in zaklane potem poslati v Hamburg.

V Turinu je uničil požar tovarno za barve tvrdke Boletti, škoda znaša četrt milijona. V Genovi so aretirali norveškega državljanca Rylanda Gotarda, ker je osum-

ljen, da je provzročil požar v noči na 18. februarja, ki je napravil v pristanišču škode 3 milijone lir.

Nesporazum med entento. Kakor je razvidno iz dopisov »Nation«, narašča pri zavezancih nezadovoljnost glede angleških del. Francoska, ki ima od začetka vojne vse moške od 18. do 46. leta na bojišču, od katerih jih je že 700.000 padlo in 800.000 invalidnih postalo, medtem ko ima Anglija samo 130.000 mrtvih in ravno toliko invalidnih, toži, da Anglija ne pošlje več vojakov za nadomestitev, s čemur bi Francoska lahko svojo industrijo oživela in sama denar služila. — »Economist« se boji, da bo vojna dovedla do katastrofe, ako se ententa ne bo odločila za koncentracijo svojih sil. Besede Bonarja Laws na banketu v čast Andreja Fisher, da je vlada v veliki nevarnosti, končati svoje dni na drogu svetilke, morda niso popolnoma neutemeljene. — Kakor se vidi iz teh ostrih besed, je javnost pri naših nasprotnikih že močno vznemirjena.

Rumunija ni najela posojila na Angleškem. Bivši rumunski minister Peter Carp, ki se je mudil na Dunaju, se je dne 11. t. m. zopet vrnil v Rumunijo. Peter Carp zastopa v Rumuniji stranko, ki zahteva, da se Rumunija udeleži vojne na strani Avstro-Ogrske. Rumunski list »Universul« je, pooblaščen od uradne strani, dementiral poročilo, da bi bila Rumunija na Angleškem najela posojila 9 milijonov funtov.

Fellerjev pomirjevalni bolečine blažeč rastlinski esenčni-fluid z zn.

„ELSA-FLUID“

za izpiranje grla

najboljše sredstvo.

12 steklenic franco 6 K. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Nad 100.000 zahvalnih pisem.

I. a.

Podporni sklad.

VII. izkaz.

Dr. Zarnik Tomo, zdravnik v Zagorju ob Savi 50 K; Sedej Pavel, mlinar na Javorniku 10 K; tvrdka Ant. Krisper v Ljubljani, 50 K; Widmayer Sidonija, Ljubljana, 5 K; Engelbert Gangl, Idrija, 10 K; dr. Premrov, Litija, 10 K; Teodor Pirc, Ljubljana, 2 K; Neimenovan, Ljubljana, 1 K; Ivan Erlah, Bistrica pri Trzihu, 10 K; Rudolf Medič, Ljubljana, 2 K; Občno konsumno društvo v Idriji 29 K; I. U. Trnovski, Ljubljana, 5 K; Josip Stadler, Ljubljana, 20 K; Anton Jereb, Št. Vid pri Zatični, 5 K; Ignac Pekle, Vrhnika, 10 K, h katerim so prispevali sledeči: Ignac Pekle, 2 K, Josip Kete 1 K, Jakob Verbič 1 K, Franc Mikuš 1 K, Janez Turk 1 K, Matija Suhadolnik 1 K, Jernej Leskovic 1 K, Josip Kogovšek 1 K, Josip Turk 50 vin., Franc Molk, ml., 40 vin., Franc Moškin 10 vin.; skupaj 219 K; prej izkazanih 753 kron 69 vin., skupaj torej 972 K 69 vin.

Prispevke sprejema sodružica Alojzija Štebi, Ljubljana, Franca Jožefa cesta šte. 5.

Listnica uredništva.

T. F. v Sp. I. Poslano za to številko prepozno. Prihodnjic.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

VABILO

na

redni občni zbor

„Splošnega kreditnega društva v Ljubljani“

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki bo v združenih prostorih

dne 12. marca 1916 ob 1/2 11. uri
popoldne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitev letnega zaključka in bilance za leto 1915.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Razdelitev prebitka za 1. 1915 in podelite vabsolutorija upravnemu svetu.
6. Volitev upravnega sveta v zmislu § 14. pravil.
7. Volitev nadzorstva v zmislu § 30. pravil.
8. Predlogi in nasveti.

Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del kapitala, vplačanega v združenih deležih in sicer z nadpolovično večino glasov; pri enakosti glasov odloči predsednik.

Upravni svet.

Vabilo

na

Občni zbor

Občnega konsumnega društva v Zagorju

vpisana zadruga z omejenim poroštvom

ki se vrši

dne 5. marca 1916 ob 2. uri popoldne
v dvorani gospoda Riharda Mihelčiča
na Toplicah pri Zagorju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Računsko poročilo za leto 1915.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o čistem dobičku.
5. Poročilo revizije.
6. Volitev treh nadzornikov in enega namestnika.
7. Vprašanja in interpelacija.

Za nadzorništvo:

Klopčič Franc
zapisnikar.

Ivan Wallend
predsednik.

Šartljeva moka

brez vsakih kart!

Samo pri meni se dobi
fina šartljeva moka,
znamka

HASIN

Samo en zavitek rabite
za en šartelj, brez da
bi potrebovali kaj slad-
korja, kvasa ali drugih
reči. — 1 zavitek stane
samo

K 1.30.

Po pošti se pošilja samo
po povzetju in najmanj
3 zavitke. Če se pošlje
denar naprej, se ovoj ne zaračuna.
Pojasnila o vporabi se prilože. —
Naročite obratno pri razpošiljalnici
šartljeve moke znamka „HASIN“.

IVAN UREK, Ljubljana

Mestni trg št. 13.

Pod trančo.

(prej v Borovljah na Koroškem.)

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Francišanska ulica št. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, župan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
.. šur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Reklamacije za „Delavca“
pošiljajte v Ljubljano, Še-
lenburgova ulica št. 6.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Ročenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Breskvar Viktor	1.—3. pop.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Francišk. ul. št. 4. prtiličje
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo
zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim iz-
stavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico);
brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih,
Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam po-
zove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bol-
niška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list se mora takoj oddati v blagaj-
niški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira
le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba
nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih
lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto,
če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do
1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne
bolniške blagajne.

Načelstvo.

Vojaški čevlji

za častnike in
moštvo

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,
Breg št. 20.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje bogato zalogo

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastonj in franko.

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

